

OTSUS

Vaidlustusaja number	123-26/311237
Otsuse kuupäev	07.07.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Monrax Pro OÜ vaidlustus Rakvere Kultuurikeskuse riigihankes „Kontsertklaveri soetamine Ukuaru Muusikamajale“ (viitenumber 311237) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Monrax Pro OÜ, esindaja Tarmo Prikk Hankija, Rakvere Kultuurikeskus, esindaja Arno Jevgrafov
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel

Jätta vaidlustus läbi vaatamata Pakkumuse tehnilises vormis kehtestatud vaidlustatud nõuete osas, kuna Hankija on kõrvaldanud vaidlustatud õigusrikkumised.

2. RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel

Jätta vaidlustus rahuldamata Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-i 2.1.3 ning Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuse esimese lause: *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades* osas.

3. RHS § 198 lg-te 3 ja 7 alusel

Jätta Monrax Pro OÜ vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 28.05.2026 avaldas Rakvere Kultuurikeskus (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Kontsertklaveri soetamine Ukuaru Muusikamajale“ (viitenumber 311237) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD).

2. 05.06.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Monrax Pro OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus RHAD-ile.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 16.06.2026 kirjaga nr 12.2-10/123 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 19.06.2026 ja neile vastamiseks 26.06.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Monrax Pro OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Vaidlustus on seotud Rakvere Linnavalitsuse poolt eelnevalt korraldatud 5 riigihankega (viitenumbritega 293590, 296445, 299964, 302264, 304419) Ukuaru Muusikamajja kontsertklaveri ostuks. Kõik need riigihanked on lõpetatud Hankija poolt.

4.2. Riigihange korraldatakse ühe kontsertklaveri ostuks. RHAD-is on esitatud tehnilised nõuded Riigihanke objektile järgmiselt.

Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa, p 2.1.3: *Pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus) ruumitingimustele vastava parima võimaliku instrumendi väljavalimiseks valmistajatehases või tootja esinduses. Pakkuja peab tagama hankijale võimaliku valiku vähemalt kolme riigihankes pakutud klaveri vahel. See on oluline, et komisjon saaks valida kõige sobivama instrumendi just Muusikamajale.*

Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates on kirjendatud osakaaluga 40% hindamiskriteeriumiks jrk nr 4 järgmine kriteerium:

Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades. Parim saab 20 punkti, halvim saab 5 punkti. Teised tootjad jagatakse vastavalt sinna vahele.

Kirjeldus: Hindajad märgivad lehele enda järjestuse salaja. Jagavad parimale nende hinnangul 20 punkti ja halvimalle 5 punkti. Sinna vahele siis võrdsetel alustel jagatakse punktid nii nagu on erinevaid tooteid. Kui Hindajad on järjestuse pannud, siis hankekomisjon avab ümbrikud ja paneb hinded vastavalt tootjatele, liidab kokku ja tekib järjestus, kes on hindajate hinnete koondi järgi parim. See saab maksimum punktid.

Hankija nõuet mitme klaveri esitamiseks on varasemalt menetletud vaidlustusajades (147-25/296445 ja 214-25/299964).

4.3. Vaidlustaja vaidlustab Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa, p-i 2.1.3 ning Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuse¹ esimese lause: *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades.*

¹ Vaidlustuses on Vaidlustaja eksinud, märkides, et vaidlustab Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 kirjelduse. Lauset - *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades* - hindamiskriteeriumi jrk nr 4 kirjelduses pole. See on vastava hindamiskriteeriumi nimetuse esimene lause.

4.4. Vaidlustaja leiab, et piisab 1 klaveri esitlemisest Hankijale.

Kui hindamiskriteeriumid näevad ette, et klaverite hindamine on kogu hindamise osakaalust 40% ja hindamise alla võrrelduna teiste pakkujatega läheb ainult parim klaver ja hindajad hindavad ainult parima klaveri kvaliteeti, siis puudub vajadus suurema arvu klaverite esitamiseks. Pakkija esitab Hankijale hindamiseks oma tootevaliku parima klaveri ning Hankija hindajad hindavad seda klaverit ning annavad punktid.

4.5. Nõue, mille kohaselt selle tingimuse täitmiseks peab pakkujal olema enne pakkumuste esitamist ühe klaveri ostmiseks laos vähemalt kolm klaverit, mille vahel Hankija saaks valida, on ebaproportsionaalne. Kui pakkujal on hindamiseks anda ainult üks klaver, aga see on Hankija poolsete ekspertide hinnangul parim antud Riigihankes hindamiseks esitatud klaver, siis ei tohi pakkumust tagasi lükata ebapiisava klaverite arvu tõttu.

Nõue, mille kohaselt pakkuja peab tagama Hankijale võimaluse valida kolme riigihankes pakutud klaveri vahel on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija peab tegutsema riigihanke korraldamisel proportsionaalselt ning RHS § 3 p-is 2 sätestatud üldpõhimõttega, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed ja põhjendatud.

4.6. Vaidlustaja vaidlustab ka Pakkumuse tehnilise vormi need osad, mis ei ole täpses vastavuses Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-is 2.1.10 kirjendatule:

1) Pakkumuse tehnilises vormis peab olema kirjendatud: Punktkoormus klaveri jala/ratta kohta tohib olla kuni 200 kg.

Ei tohi olla kirjendatud: *Kaal maksimaalselt 510 kg ja punktkoormus klaveri jala/ratta kohta tohib olla kuni 200 kg;*

2) Pakkumuse tehnilises vormis peab olema kirjendatud: Lamineeritud tugevast puidust korpus, minimaalselt 17 kihti ja seina läbimõõt tohib olla minimaalselt 8 cm;

Ei tohi olla kirjendatud: *Lamineeritud tugevast puidust korpus, 17 kihti ja seina läbimõõt tohib olla minimaalselt 8 cm;*

3) Pakkumuse tehnilises vormis ei tohi olla kirjendatud nõuet *Täiskuusepuidust rastiprussid*, sest tehnilise kirjelduse üldosa p-is 2.1.10 sellist nõuet ei ole kirjendatud.

4.7. 19.06.2026 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.7.1. Vaidlustus esitati olukorras, kus Hankija nõudis kolme klaverit hindamist. Hankija muutis kolme klaveri nõude kahe klaveri peale ning nõudis vaidlustuse rahuldamata jätmist ja peatamise mitte rakendamist ning menetluskulude Vaidlustaja kanda jätmist. Need Hankija nõudmised ei ole proportsionaalsed ega ka õiguslikult õiged. Hankija tunnistas RHAD-i muutmisega, et 3 klaveri nõue ei ole õiguspärane.

4.7.2. Tegemist on suunatud hankega kontsertklaveri Steinway & Son's D274 mudelile.

Hankija viitas oma vastuses erinevate klaveritootjatele, kes ei ole osalenud ega näidanud osalushuvi eelmise 5 hanke osas. Steinway, Bösendorfer, Fazioli, Yamaha, Kawai ja teised tippootjad võimaldavad ostjatel valida mitme sama mudeli instrumendi vahel just seetõttu, et iga kontsertklaver on individuaalne ning isegi sama mudeli instrumentide vahel võivad esineda märkimisväärsed erinevused

4.7.3. Eestis Steinway&Son'si esindaval OÜ-l PVX ei ole oma Pärnus asuvas kontoris ühtegi kontsertklaverit ette näidata. OÜ PVX saadab Hankija Hamburgi, tema kulu ja risk on ainult 2 lennupiletit ja vajadusel hotell, mis ei ületa 2500 eurot. Estonia Klaverivabriku tootmiskulu on kolme klaveri nõudes üle 200 000 euro.

4.7.4. Hankija on seisukohal, et sama klaveritootja 2 klaverit ei ole oma kõlaomadustelt samad. 20.05.2026 võrreldi tipp-pianistide M.P. ja S.L.-i poolt eelmises hankes olevaid klavereid 3 (8)

Estonia klaverivabrikus. Klaverid olid nii hea kõlaga, et raske oli ühte eelistada. Samas on Eesti erinevad pianistid tunnistanud, et Steinway&Sons klaverite erinevus kvaliteedis on oluliselt suurem kui Estonia klaveritel. Estonia Klaverivabrik ei pea tegelema teise pakkuja kvaliteediprobleemidega.

4.7.5. Vaidlustaja nõustub Hankijaga, et kvaliteedikomponent on olulisem kui hinnakomponent. 31.10.2025 võrreldi erakordsel üritusel Suurbritannias tippkontsertklavereid. Nende seas olid kõik Hankija märgitud klaverid: Steinway, Bösendorfer, Fazioli, Yamaha, Kawai. Estonia oli parim. Hankija ei ole lihtsalt teadlik, et tõenäoliselt maailma parima kõlaga klaver on Estonia L274.

4.7.6. Vaidlustaja vaidleb oma vaidlustuses kolme klaveri esitamise vastu. Kuna Hankija on nõus, et kolme klaverit ei pea esitama, on ta tunnistanud viga.

5. Hankija, **Rakvere Kultuurikeskus**, vaidleb vaidlustusele vastu ning palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

5.1. Hankija tegelik vajadus on võrrelda iga pakkuja poolt vähemalt kahte kontsertklaverit ning valida nende hulgast instrument, mis vastab kõige paremini Ukuaru Muusikamaja akustilistele ja kunstilistele vajadustele. Vaidlustusajal 214-25/299964 on vaidlustuskomisjon leidnud, et peab proportsionaalseks ja põhjendatuks nõuet, et Hankija peaks saama valida vähemalt kahe riigihankes pakutud klaveri vahel.

5.2. Kontsertklaveri ostmisel on kvaliteedikomponent olulisem kui hinnakomponent. Ostuhind moodustab vaid väikese osa instrumendi kogu elukaare maksumusest, samas kui instrumendi kvaliteet mõjutab muusikamaja tegevust ja kunstilist taset kogu selle kasutusea jooksul.

Kontsertklaverite puhul ei ole kaks sama tootja sama mudelit oma kõlaomadustelt, registreeritud tasakaalult, dünaamikalt, resonantsilt, klaviatuuri tunnetuselt ega muude professionaalsete omaduste poolest täielikult identsed. Tegemist on suure käsitöö osakaaluga instrumentidega, mille lõplikud omadused kujunevad individuaalselt.

Steinway, Bösendorfer, Fazioli, Yamaha, Kawai ja teised tipptootjad võimaldavad ostjatel valida mitme sama mudeli instrumendi vahel just seetõttu, et iga kontsertklaver on individuaalne ning isegi sama mudeli instrumentide vahel võivad esineda märkimisväärsed erinevused.

5.3. Vaidlustaja osales varasemas Rakvere Linnavalitsuse riigihankes viitenumbriga 304419, mille tingimused olid sisuliselt samalaadsed. Hange lõpetati menetluslikel põhjustel, mitte tingimuste õigusvastasuse tõttu.

5.4. RHAD-is ei ole kehtestatud kontsertklaveri maksimaalset kaalunõuet. Sätestatud on üksnes nõue, et klaveri jala või ratta punktkoormus ei tohi ületada 200 kg. Lamineeritud tugevast puidust korpus minimaalselt 17 kihiga on miinimumnõue. Samaväärsete lahenduste pakkumine on lubatud. Samuti on nõutud täiskusepuidust rastiprussid või samaväärne lahendus. Rastiprussid ei kuulu hindamiskriteeriumide hulka, vaid on vajalikud konstruktsioonilise tugevuse ja töökindluse tagamiseks.

5.5. 26.06.2026 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

5.5.1. Hankija on juhindunud varasema vaidlustusaja nr 214-25/299964 p-ist 10.4.2, milles vaidlustuskomisjon leidis, et proportsionaalne ja põhjendatud on nõue, mille kohaselt peab hankijal olema võimalik valida vähemalt kahe riigihankes pakutud kontsertklaveri vahel.

Põhjendatud ei ole Vaidlustaja väide, et kahe klaveri esitamise nõue on ebaproportsionaalne või õigusvastane. Vastupidi – nimetatud nõue tugineb vaidlustuskomisjoni senisele praktikale ning

tagab hankija õiguse valida oma vajadustele kõige paremini vastav instrument.

5.5.2. Vaidlustaja selgitused selle kohta, miks tema pakutav klaver on kvaliteetsem või parem kui teiste tootjate klaverid, ei oma õiguslikku tähendust. Käesoleva vaidluse esemeks ei ole üksikute klaverite kvaliteedi või tootjate omavaheline võrdlus, vaid RHAD-i õiguspärasus ning hanketingimuste vastavus RHS-ile. Vaidlustuskomisjon ei hinda Vaidlustaja hüpoteetilisi väiteid, milline tootja valmistab maailma parimaid klavereid.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja vaidlustas järgmised RHAD-i osad nende kuni 10.06.2026 kehtinud redaktsioonis:

1) Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa, p 2.1.3 sõnastuses: *Pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus) ruumitingimustele vastava parima võimaliku instrumendi väljavalimiseks valmistajatehases või tootja esinduses. Pakkuja peab tagama hankijale võimaliku valiku vähemalt kolme riigihankes pakutud klaveri vahel. See on oluline, et komisjon saaks valida kõige sobivama klaveri just Muusikamajale;*

2) Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuse esimese lause: *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades;*

3) Pakkumuse tehnilise vormi nõuded:

- *Kaal maksimaalselt 510 kg ja punktkoormus klaveri jala/ratta kohta tohib olla kuni 200 kg;*

- *Lamineeritud tugevast puidust korpus, 17 kihti ja seinä läbimõõt tohib olla minimaalselt 8 cm;*

- *Täiskuusepuidust rastiprussid.*

Hankija muutis eelnimetatud RHAD-i punkte (va hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuse esimest lauset) vaidlustusmenetluse ajal (10.06.2026). Kuna hankemenetlus ei olnud peatatud, polnud RHAD-i muutmise õigusvastane.

7. Pakkumuse tehnilises vormis 10.06.2026 tehtud muudatusega jättis Hankija välja vaidlustatud nõuded - *Kaal maksimaalselt 510 kg ja punktkoormus klaveri jala/ratta kohta tohib olla kuni 200 kg ja Täiskuusepuidust rastiprussid.* Vaidlustatud nõude *Lamineeritud tugevast puidust korpus, 17 kihti ja seinä läbimõõt tohib olla minimaalselt 8 cm* muutis Hankija vastavalt vaidlustusele: *Lamineeritud tugevast puidust korpus, minimaalselt 17 kihti, mille seinä läbimõõt tohib olla minimaalselt 8 cm.*

Vaidlustuskomisjon leiab, et Pakkumuse tehnilise vormi muutmiseega vastavalt vaidlustusele on Hankija kõrvaldanud vaidlustuse esitamise aja redaktsioonis esinenud (Vaidlustaja väidetud) õiguserikkumised, mille tõttu jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse nende punktide osas RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata. Vaidlustuskomisjon ei saa teha otsust RHAD-i sätete kohta, mis enam ei kehti.

8. Pärast 10.06.2026 tehtud muudatust on Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p 2.1.3 järgmises sõnastuses: *Pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus) ruumitingimustele vastava parima võimaliku instrumendi väljavalimiseks valmistajatehases või tootja esinduses. Pakkuja peab tagama hankijale võimaliku valiku vähemalt kahe riigihankes pakutud klaveri vahel. See on oluline, et komisjon saaks valida kõige sobivama klaveri just Muusikamajale.*

Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuses on esimese lause: *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades* muutmata.

Vaidlustuses on Vaidlustaja pidanud sõnaselgelt õigusvastaseks mitte üksnes Lisa 1 - Tehnilise 5 (8)

kirjelduse üldosa p-i 2.1.3 nõuet, et Hankija peab saama valida kolme klaveri vahel, vaid ka Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuses sisalduvat nõuet kahe klaveri vahel valimise võimaldamiseks, leides, et piisab ühe klaveri esitlemisest Hankijale (vt käesoleva otsuse p-id 4.4 ja 4.5).

Sellest tulenevalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et hoolimata Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-i 2.1.3 muutmisest (vastuolu RHAD-i dokumentides kõrvaldas sõna kolm asendamine sõnaga kaks), kuulub vaidlustus nõude võimaldada Hankijale proovimiseks vähemalt kaks klaverit, millest Hankija saaks valida ühe (edaspidi Kahe klaveri nõue), osas läbi vaatamisele. Seda, et Vaidlustaja ei pea õiguspäraseks ka Kahe klaveri nõuet, kinnitab see, et Vaidlustaja ei soovinud ka pärast Hankija 10.06.2026 tehtud muudatust vaidlustusest loobuda, vaid esitas 19.06.2026 vaidlustusmenetluses täiendavad seisukohad.

9. Hankija selgitas vastuses vaidlustusele, et on Kahe klaveri nõude kehtestamisel juhindunud vaidlustusasjas 214-25/299964 tehtud otsuse p-ist 10.4.2, milles vaidlustuskomisjon leidis, et proportsionaalne ja põhjendatud on nõue, mille kohaselt peab hankijal olema võimalik valida vähemalt kahe riigihankes pakutud kontsertklaveri vahel.

Vaidlustuskomisjon märgib, et riigihange „Kontsertklaveri soetamine“ (viitumber 299964) (edaspidi riigihange 299964), milles tehtud otsuses vaidlustuskomisjon leidis, et Kahe klaveri nõue on põhjendatud, kohustas hankijat tehnilise kirjelduse üldosa p-i 2.1.3 õigusaktidega kooskõlla viima, on lõpetatud lepinguta. Pealegi olid selle vaidlustusmenetluse pooled erinevad praeguse Riigihanke vaidlustusmenetlusest (hankijaks oli Rakvere Linnavalitsus ja vaidlustajaks Monrax Marketing UÜ). Kuigi hankelepingu ese on Riigihankes sama, mis riigihankes 299964, on Riigihange uus ning eelnimetatud riigihankest eraldi seisev riigihange. Vaidlustus- ja kohtumenetluse pikaajalise praktika kohaselt tuleb iga riigihanget käsitleda eraldi ning ka hankija ei ole seotud oma varasemates riigihangetes kehtestatud riigihanke alusdokumentidega ega nendes riigihangetes tehtud otsustega, seega ei ole ka järeldused, millele vaidlustuskomisjon jõudis Kahe klaveri nõude osas oma 20.10.2025 otsuses 214-25/299964, Hankija kohustusena otseselt ülekantavad Riigihankele.

10. Hoolimata eeltoodust leiab vaidlustuskomisjon, et vaidlus Riigihankes kehtestatud Kahe klaveri nõude osas on analoogne samalaadse vaidlusega riigihankes 299964. Riigihanke Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p 2.1.3 on analoogses sõnastuses riigihanke 299964 Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-iga 2.1.3, v.a selles, et Riigihanke Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-is 2.1.3 on nõutud valiku võimaldamist kahe klaveri vahel, kuid riigihanke 299964 Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa p-is 2.1.3 oli nõutud valiku võimaldamist kolme klaveri vahel.

Kuigi vaidlustusasjas 214-25/299964 ei olnud vaidlustatud Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates esitatud asjakohast hindamiskriteeriumi, märgib vaidlustuskomisjon, et selle esimene lause oli analoogne käesolevas vaidluses vaidlustatud Hindamiskriteeriumites ja hinnatavates näitajates toodud hindamiskriteeriumi jrk nr 4 nimetuse esimese lausega: *Ühe tootja 2 klaverist parima klaveri hinnang vabrikus, edasimüüja salongis katsetades.*

Vaidlustuskomisjon möönab, et on riigihanke 299964 vaidlustusmenetluses tehtud 20.10.2025 otsuse 214-25/299964 p-is 10.4.3 märkinud: *Vältimaks hilisemaid vaidlusi märgib vaidlustuskomisjon, et peab proportsionaalseks ja põhjendatuks nõuet, et Hankija peaks saama valida vähemalt kahe riigihankes pakutud klaveri vahel.*

11. Vaidlustuskomisjon leiab, et Riigihankes kehtestatud Kahe klaveri nõue (vaidlustuskomisjon eeldab, et Hankija on pidanud selle nõude all silmas, et pakkuda tuleb siiski üht klaveri mudelit, mida pakkujal peab valikuks olema vähemalt kaks eksemplari) ei ole ebaproportsionaalne ning pole vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija tegutseb riigihanke korraldamisel proportsionaalselt ning RHS § 3 p-is 2 sätestatud üldpõhimõttega, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed ja põhjendatud.

Vaidlustuskomisjon mõistab Hankija huvi valida võimalikult suure hulga klaverite hulgast talle sobivaim, nõustudes argumendiga, et iga konkreetne klaver kõlab erinevalt, leides, et nõue anda võimalus valida kahe klaveri vahel ei saa pakkujatele olla ebaproportsionaalselt koormav.

12. Vaidlustaja rõhutab Kahe klaveri nõude ebaproportsionaalsust just tema poolt esindatava Estonia Klaverivabriku jaoks. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu. Olukorras, kus klaverite võimalikud tootjad on maailmanimega ettevõtjad, sh Estonia Klaverivabrik, ei saa võimalus valida ühe tootja kahe klaveri vahel olla võimatu tingimus. Seda, et ka Estonia Klaverivabriku puhul on selle tingimuse täitmine võimalik, kinnitab põhimõtteliselt ka Vaidlustaja ise (vt käesoleva otsuse p 4.7.4). Avalikel andmetel (wikipedia) toodab Estonia Klaverivabrik kuni 200 tiibklaverit aastas. Kui palju Estonia Klaverivabrik kontsertklavereid tegelikult toodab, ei ole vaidlustuskomisjonile teada ning ka menetlusosalised ei ole selle kohta mingeid tõendeid esitanud.

Asjaolu, et teistsugustel, Vaidlustajale sobivamatel, tingimustel võiks pakkujate ring olla suurem ei tähenda, et olemasolevate tingimustega on Hankija konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtet rikkunud (RHS § 3 p 3). Kõik isikud, kes tegutsevad turul vastavas valdkonnas, ei pea igal juhul saama endale sobivatel tingimustel riigihankes osaleda ja pakkumust esitada.

13. Vaidlustuskomisjonil pole pädevust hinnata, kas ühe tootja toodetavad kõik kontsertklaverid on kõlaomadustelt ühesugused või erinevad ning millise tootja klaverid on maailma parima kõlaga, mistõttu Vaidlustaja sellekohased väited tuleb jätta tähelepanuta.

14. Vaidlustuskomisjon märgib, et käesolevas otsuses võtab vaidlustuskomisjon seisukoha üksnes selles, kas Kahe klaveri nõue on põhimõttelisel õiguspärane ega anna hinnangut, kuivõrd otstarbekas on Hankija kehtestatud hindamismetoodika.

15. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel osaliselt läbi vaatamata ja RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel osaliselt rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 7.

15.1. Vaidlustaja leiab, et kuna Hankija on muutnud RHAD-i pärast vaidlustuse esitamist, vastavalt vaidlustuses esitatud seisukohtadele, tuleb Hankijalt välja mõista menetluskulud. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu.

15.1.1. RHS § 198 lg 5¹ sätestab, et kui *vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 8 alusel põhjusel, et hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud, mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks tunnistamine või õigusrikkumise kõrvaldamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.*

Vaidlustaja ei ole kasutanud lepingulist esindajat, mistõttu ei saa käesoleval juhul kerkida küsimust Vaidlustaja lepingulise esindaja kulude väljamõistmisest Hankijalt.

15.1.2. Vaidlustaja on tasunud vaidlustuse esitamiseks riigilõivu 1280 eurot.

RHS § 198 lg 7 sätestab, et *kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude alusel, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele.*

Vaidlustuskomisjon vaatas vaidlustuse läbi Kahe klaveri nõude osas ja jättis vaidlustuse selles osas rahuldamata.

15.2. Hankija ei ole taotlenud kulude väljamõistmist.

15.3. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik